

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Alfred Capus

Η κωμωδία

(Στη στήλη: «Το διήγημα της ημέρας»)

εφ. *Το Άστυ*, Αθήνα,

27 Ιανουαρίου 1900, σ. 4

Η ΚΩΜΩΔΙΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ο Διευθυντής του θεάτρου. — Ο συγγραφέας

Ο Διευθυντής. Μου έφερατε το μικρόν έκείνο θεατρικόν έργον που μου υπησχέθητε πέρυσιν;

Ο συγγραφέας. Μάλιστα.

Ο Διευθυντής. Εύχαριστώ. Θα το διαβάσωμεν.

Ο συγγραφέας. Είναι κωμωδία ή θων.

Ο Διευθυντής. Κωμωδία ή θων! Α! φίλε μου, τί ιδέα σ'ς ήλθε να κάμετε κωμωδίαν ή θων. Έν πρώτοις, δεν υπάρχουν πλέον ήθη και ήπειτα... κωμωδία! Το κοινόν έκπεσθη από κωμωδίας! Θέλει κάτι τι άλλο.

Ο συγγραφέας. Μη θυμώνετε, αγαπητέ μου διευθυντά. Πράγματι έχετε δίκαιον. Έπέρασε πλέον ή μόδα των τριούτου είθους κωμωδιών. Θα την μεταβάλω την είθικην μου εις κωμειδύλλιον! τα κωμειδύλλια είναι πάντοτε εύμορτερα. Δώσατέ μου λίγην προθεσίαν, δση χρειάζεται: δια την μικράν αυτήν μεταβολήν, και θα σ'ς φέρω το χειρόγραφον.

Ο Διευθυντής. Το κωμειδύλλιον είναι ακόμη χειρότερον. Έχομεν πλημμυρήσει από κωμειδύλλια! και όλα τα κωμειδύλλια ομοιάζουν.

Ο συγγραφέας. Αυτό που λέγετε είναι αληθέστατον. Το κοινόν άφύκτως άρραχίση να ζητή έργα σοβαρώτερα, και το δράμα θ' αναγεννηθή και πάλιν παρ' ήμιν. Μ'ω έρχεται ή ιδέα τα μεταβάλω την κωμωδίαν μου εις έν καλόν δράμα. Ο Ίούλιος, άντι να νυμφευθή την Κλάραν, να της βυθίση το έγχειρίδιον εις την καρδίαν. Δεν άπαιτείται: δα και τίποτε περισσοτέρον να δώση τις εις έν θεατρικόν έργον νέαν μορφήν. Θα το τελειώσω εις τρεις ήμέρας.

Ο Διευθυντής. Πάντοτε δράματα! Έδωκα εξ δράματα εις διάστημα δύο ετών και εξημιώθην φρικτά. Μόνον τα στρατιωτικά δράματα έχουν κάποιαν έπιτυχίαν.

Ο συγγραφέας. Στρατιωτικά, ό,τι εύκολώτερον. Σημειώσατε ότι, άν εις το έργον μου ο Ίούλιος είναι δικηγόρος, τίποτε απλούστερον από του να τον κάμω λοχαγόν του πυροβολικού. Τόν υπηρέτην του θα τον κάμωμεν ίπποκόμον και θα παρουσιάσωμεν μίαν στρατιωτικην έπιθεώρησιν εις την τρίτην πρῶτην. Εις την τετάρτην πρῶτην, άντι να έχω πολιτικά δικαστήρια, θα βάλω στρατοδικαίον. Όλα αυτά είναι δύο ώρων έργασια.

Ο Διευθυντής. Αλλά και εις τα στρατιωτικά δράματα έγινε μεγάλη κατάχρησις τώρα τελευταία. Το κοινόν θα κερσισθῆ επί τέλους με το να βλέπη διαρκώς επί της σκηνής στρατιωτικῆς στολάς.

Ο συγγραφέας. Το αληθές είναι ότι είναι λίγαν μονότονα.

Ο Διευθυντής. Σημειώσατε ότι το κοινόν άρχίζει να συρρέη εις θεάματα λίγαν πρωτότυπα, λίγαν άπρόσπτα, τα όποια να εξέρχωνται από το συνειθισμένον καλοόπι. Η έπιτυχία της παντομίμας είναι περιεργότατο σύμπτωμα της φρενῆς αυτής του πνεύματος.

Ο συγγραφέας. Αί! και νομίζετε ότι δεν το άντελήθηθη και ότι δεν παρετήρησα το εαινόμενον αυτό; Η παντομίμα! Διάβολε! ή παντομίμα έχει πολύ μέλλον... Αν άπορασίσωμεν να το κάμωμεν παντομίμαν, δεν έχω παρά να σβύσω όλας τας λέξεις. Έχετε κανένα μολύδι;

Ο Διευθυντής. Πεις δμως μῆς βεβαίει ότι ή παντομίμα θα έχη και φέτος την ίδίαν πέρασιν που είχε πέρυσιν;

Ο συγγραφέας. Ω! μου έρχεται μία ιδέα. Αν την κάμωμεν μισή κωμωδία και μισή παντομίμα; Οι μισοί ήθεποι θα μιλουν και οι άλλοι μισοί? άποκρίνωμαι με χειρνευμάς και με μωφασμούς. Αυτό δεν έχει γείνει ποτέ άλλοτε.

Ο Διευθυντής. Η ιδέα σας δεν είναι κακή, αλλά... το είπατε ο ίδιος, αυτό δεν έχει γείνει ποτέ άλλοτε. Γνωρίζετε το κοινόν, πρέπει να του διδῆ κανείς καινούργια πράγματα, άλλ' από τα καινούργια έκείνα τα όποια να μη το έκπλήττει, τα όποια να έχη ίδει κάπου, άν μου έπιτρέπεται να έκφρασθῶ σ'τω, και τα όποια να μη μεταβάλουν πολυ άποτόμως τας εῆεις του... Έπειτα είναι και ο σκηικός διάκοσμος. Άπαιτείται σκηικός διάκοσμος πολυτελής... και ζωα. Έσκερθητε τί είθους ζωα θα βάλετε μέσα εις το έργον σας;

Ο συγγραφέας. Είμπερεύμεν να βάλωμεν έλέφαντας.

Ο Διευθυντής. Οι Παρισιαί έκέρεσθησαν από έλέφαντας.

Ο συγγραφέας. Καγκουρω;

Ο Διευθυντής. Θα πηδήσουν εις την όρχήστραν.

Ο συγγραφέας. Τι θα έλέγετε εάν έβαζα τρεις ή τέσσαρας ταύρους;

Ο Διευθυντής. Θα το μελετήσω το ζήτημα αυτό. Όσον άφορῶ σ'ς, αγαπητέ μου δραματογράφε, μεταβάλετε το έργον από νύξ δρους αύτους. Πρέπει να γείνη ταυτοχρόνως κωμειδύλλιον άλλ' έντός των όριων, στρατιωτικόν δράμα και πάλιν έντός των όριων, παντομίμα χωρίς να είναι έντελῶς παντομίμα, φανταστικόν δράμα δια να έχωμεν σκηνας έπιδεικτικῆς και ώραιας ένδυμασίας: αφήσατε προς τούτους θέσιν και δια ζωα. Κατ' αυτόν τον τρόπον, το κοινόν, έχον ένώπιόν τουδλα τα είδη των θεατρικῶν έργων, δεν θα έχη λόγους να μη εύχαρισθῆ. Είμπερείτε να τελειώσατε αυτήν την έργασίαν από τώρα έως αύριον.

Ο συγγραφέας. Τίποτε απλούστερον.

Οί Ίθσοι. — Ο ήθοποιός

Ο ήθοποιός. Αί! αγαπητέ μου συγγραφέ, και ο ρόλος μου;

Ο συγγραφέας. Θα είναι θαυμάσιος.

Ο ήθοποιός. Έλπίζω, ότι θα μου έχετε βάλει μίαν έρωτικην έξομολόγησιν. Είξεύρατε πόσον, πόσον έκτυγχάνω εις τας έρωτικῆς έξομολογήσεις!

Ο συγγραφέας. Έγω βάλει δύο.

Ο ήθοποιός. Δύο! Είναι πάρα πολυλές... Αισθάνομαι φρικην να κάμω δύο έρωτικῆς έξομολογήσεις. Λαχανιάζω.

Ο συγγραφέας. Την βγάλω τη μία

Ο ήθοποιός. Έλπίζω, ότι δεν έκπαινήσατε να μου βάλετε και ένα μονόλογον. Συνειθίζω να λέγω πάντοτε ένα μονόλογον εις την άρχην. Αυτό το ζεύρατε...

Ο συγγραφέας. Έγω βάλει μονόλογον.

Ο ήθοποιός. Μίαν σκηνήν αισθηματικην εις την δευτέραν πρῶτην;

Ο συγγραφέας. Βεβαίω...

Ο ήθοποιός. Και μίαν σκηνήν κωμικην εις την τρίτην;

Ο συγγραφέας. Φυσικῶ τῶ λόγῳ.

Ο ήθοποιός. Έμπερα πηδήλατον κατά τας διακοπῆς και έξομολόγησιν άπαγγέλλω τρέχωντας. Πρέπει να μου κάμετε μίαν σκηνήν, κατά την όποιαν, καθισμένος επάνω εις πηδήλατον, να αισθηματισθῶ προς μίαν κυρίαν

Ο συγγραφέας. Χωρίς άλλο.

Ο ήθοποιός. Υποθέτω, ότι θα μου βάλετε επίσης και παντομίμαν.

Ο συγγραφέας. Μη άμφισβάλετε.

Ο ήθοποιός. Υπάρχουν και άλλοι άνδρικοί ρόλοι εις το έργον σας;

Ο συγγραφέας. Δώδεκα.

Ο ήθοποιός. Είναι πολλοί, φίλε μου. Πρέπει να τους κάμετε τρεις ή τέσσαρας μόνον. Όσον ελιγωτέρως ήθεποιός έχετε εις το έργον σας, τόσον περισσοτέρον θα έκπαιδῆ, θα έγω. Ένας άνθρωπος που θα με βοηθή ν' αναβάνω εις το πηδήλατον, ένας άνθρωπος που θα με βοηθή, να καταβάνω και ένας άλλος, ο όποιος από καρῶ εις καρῶ θα μου άπαντῆ και κάποις άλλος.

Ο Διευθυντής. Θα έχωμεν ίσως και καγκουρω.

Ο ήθοποιός. Είναι μωρίζ αυτή! Οι καγκουρω δεν θα κάμουν τίποτε άλλο παρά να μου παρ χουν δυσκολίας... (Τῶ συγγραφέι). Ποία είναι ή λύσις του δράματος;

Ο συγγραφέας. Όποια θέλετε.

Ο ήθοποιός. Θα βωμεν εις τας διακοπῆς. Αν θα έχω διάθεσιν, ή λύσις του δράματος θα είναι εύχάρστις: εν άναντιη περιπτώσει, ή λύσις θα είναι τραγική.

Ο συγγραφέας. Όλα αυτά θα τα διαρωθώσωμεν εις τας διακοπῆς.

Ο Διευθυντής. Και τώρα, εις έργον!

(Alfred Capus)